

Foto: Nicu Cherciu

Cristina SELEUȘAN

"Que voulez vous, nous sommes ici aux portes de l'Orient, où tout est pris à la légère..."

Spectacolul *Craii de Curtea-Veche* este realizat pe suportul dramatic al romanului omonim al lui Mateiu Caragiale. Romanul se constituie pe o structură narativă în care acțiunea propriu-zisă e înlocuită de o restituire, prin evocarea unui București interbelic, în care trei Crai – Pașadia, Pantazi și povestitorul, „noctambuli, epicurieni, prețuind masa bună, florile, muzica... farmecele trecutului și ale călătoriilor” – sunt inițiați în descoperirea unei dimensiuni a urâtului în lume, de un al patrulea, Gore Pirgu, „un soi de Caliban de la Porțile Orientului, cu a cărui ascensiune și apoteoză se încheie povestirea” (Perpessicius).

Spațiul în care se prezintă întâlnirile este un spațiu-birt-tripou-casă de toleranță, cu pereții-oglinzi, în care se reflectă distorsionate imaginile personajelor-actanți în spectacolul vieții. Scenariul transformă romanul în monologuri dramatice (*Pașadia/Cornel Răileanu, Pantazi/Ionuț Caras, povestitorul/Miron Maxim*) și dialoguri (*Margot/Irina Wintze-Povestitor, Maiorică/Petre Băcioiu-Gore Pirgu/Matei Rotaru, Pașadia-Pantazi*), din care se construiesc personajele, ca atitudine și moravuri.

Regizorul Răzvan Mureșan suplinește lipsa de acțiune a romanului/scenariu prin ipostaze în care actorii par că se adună în jurul unei scene, ca într-o fotografie de familie (scena în care Pantazi evocă o călătorie pe mare, pentru a descoperi spații proiectate oniric). Amestecul de frumos și urât, de estetic și abject, între problematizare și reducere, sunt

putut remarca prin

morțit în scaune și o mască simbolică tral, poate –, stăfii âine adevărat care te, naratorul îi face s și scena „salonul căzută parcă din-

nanțele actoricești s și schematic, de resc, Miron Maxim chmanson, făcând anu nuanțat, lucrat u Lărgeanu, restul iii, corpuri scenice orii, regizorul s-a când nici aceștia

e au izbutit, nu o pară. Căci pentru tea unui constipat n demagog, colinice întemeiate pe bețivi mediocri.

surprinse în spectacol prin personaje imaginare (personajul-mască, ce traversează scena la început și la sfârșit, ursul căruia naratorul i se confesează), subliniind parcă natura duală a omului-rațional și instinctual, antagonism pe care se structurează și personalitatea personajelor-aventurieri.

Spațiile de inițiere ale personajelor sunt structurate pe aceeași simetrie a oglinzilor, în spatele cărora, în penumbră, se bănuiesc corpuri contorsionate, lascive, împreună nefi-rești, sugerate și ascunse de efectele de umbră, pentru a nu dezvălui totul.

Spectacolul se desfășoară fără pauză, ceea ce imprimă un ritm interior scenelor, care culminează cu moartea personajelor Pașadia, Ilinca, Pena Corcodușa (care în moarte își găsește liniștea, „femeia care fusese nebună din iubire, pare a fi murit fericit”).

Matei Rotaru, cu un joc burlesc, intrând în pielea bufonului, așa cum îl văd Craii, surprinde exact legătura între cele două planuri, între evocarea trecutului și prezentul viciat, refiectat noaptea prin lumini irizate de candelabre, cu tonuri decadente.

Unele secvențe dramatice sunt redundante prin aglomerare de simboluri (scena cu spitalul de nebuni, poate și revenirea ursului, în contextul în care acesta este demitizat – îl doare o măsea și bea vin). Monologurile dramatice sunt inserate pe parcursul spectacolului ca niște contrapuncte pentru descoperirea trecutului personajelor, dar cel al naratorului este lipsit de forță, neconvingător, mai mult declamativ decât asumat. Secvența inserată cu naratorul – personaj bolnav, care este asistat de alte personaje – este incitantă pentru spectator, ca element de accentuare a bolii societății, care devine curabilă numai prin ieși-rea din mediul marginaliilor, prin marea călătorie de final.

Amestec de stiluri în roman, *Craii de Curtea-Veche* rămâne un text greu, o provocare serioasă pentru T.N.C., care, prin scenografie și jocul actorilor, reușește să redea atmosfera decadentă a Bucureștiului interbelic. Imaginea care rămâne spectatorului fiind cea a Craiilor și a atmosferei levantine, imprimate și de partea muzicală orientală și a cântecelor de mahala.

Teatrul Național din Cluj-Napoca – *Craii de Curtea Veche*, după Mateiu Caragiale. Regia: Răzvan Mureșan. Decorul: Andreea Săndulescu. Costumele: Ilona Lőrincz. Maestrul de lumini: Jenel Moldovan. Regia tehnică: Doru Bodrea, Răzvan Pojoni. Operatorul lumini: Mădălina Mănzat, Alexandru Corpodean. Sunetul: Vasile Crăciun. Sufleurul: Crina Onaca. Cu: Cornel Răileanu (*Pașadia Măgureanu*); Ionuț Caras (*Pantazi*), Miron Maxim (*Matei Cara*), Irina Wintze (*Margot Muller*), Sânziana Tarța (*Rașela Nachmansohn*), Petre Băcioiu (*Maiorică Arnoteanu*), Ecaterina Pop-Curșeu (*Fetița*), Adriana Băilescu (*Pene Corcodușa*), Patricia Brad (*Mima Arnoteanu*), Diana Buluga (*Tita Arnoteanu*), Alexandra Tarce (*Ilinca Arnoteanu*), Cristian Grosu, Ruslan Bârlea, Radu Lărgeanu, Cosmin Stănilă, Radu Dogaru, Roman Malai, Robert Iosif, Ștefan Liță, Daniela Purcărea, Giorgiana Coman, Ioana Moldovan, Francesca Fülöp (*roluri multiple*). Data premierei: 22 aprilie 2018.

Ovidiu PECICAN

Clownerii în famă minoră

Matei Vișniec și-a consolidat locul pe care îl ocupă în dramaturgia românească și nici nu este de mirare. După mai bine de trei decenii de scris teatru, ceva trebuie să se întâmple. Și asta cu atât mai mult cu cât, dintre toate domeniile literaturii noastre, acesta pare să fie cel mai anemic reprezentat în stricta contemporaneitate. De aceea, când nu prea ai de unde să alegi – mai cu seamă când și trecutul vine asupra ta cu stafii hamletiene ce evocă o vârstă de aur a talentului de autor teatral, prin scriitori de talia lui I.L. Caragiale ori Eugen Ionescu –, un autor prolific înzestrat cu talent real va fi îmbrățișat, până la urmă, de tot mai multă lume interesată de supraviețuirea domeniului.